

Knuuti

23.9.2024

229/04.01.00/2024

Sosiaali- ja terveystieteiden
StV@eduskunta.fi

HE 88/2024 vp

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi maatalousyrittäjän eläkelain muuttamisesta

Kunta- ja hyvinvointialueyönantajat KT kiittää asiantuntijalausunnon mahdollisuudesta.

Esityksen mukaan maatalousyrittäjän eläkeläisissä säädettäisiin maatalousyrittäjien varhaisen tuen palveluista. Palvelujen järjestäjänä toimisi Maatalousyrittäjien eläkelaitos. Palvelut olisivat työkykyneuvojen neuvonta- ja ohjauspalvelut, harkinnanvaraisesti annettavat ostopalvelusitoumukset mielenterveyden asiantuntijapalveluihin, varhaisen tuen toimintamallin ja varhaisen tuen toimintamallia toteuttavan sidosryhmäverkoston ylläpitäminen ja kehittäminen sekä koulutukset, digitaaliset palvelut ja palveluihin liittyvä viestintä. Valtio korvaisi palvelujen kustannukset valtion talousarviossa tarkoitukseen osoitetun määrärahan rajoissa. Varhaisen tuen palveluja järjestettäisiin maatalousyrittäjän eläkelain mukaan vakuutetuille maatalousyrittäjille eli maatalouden harjoittajille, poronhoitajille ja kalastajille.

KT totesi jo aikaisemmalla lausuntokierroksella, että ei kannatta muutoksia siltä osin, kuin ne lisäävät valtion kustannuksia. Melan tyhy-toiminta tulisi hoitaa MYEL:n normaaleilla maksutuloilla ilman valtion subventiota. Oma rahoitus kannustaisi myös tarkastelemaan toimien vaikuttavuutta. Ehdotuksen mukaan valtion varoista korvattaisiin Maatalousyrittäjien eläkelaitokselle varhaisen tuen palveluista aiheutuneet kustannukset valtion talousarviossa osoitetun määrärahan rajoissa. Väliä viljelijästä -projektin on myönnetty vuosittain noin kahden miljoonan euron määräraha. Projektin muuttamisessa vakinaiseksi toimintamalliksi on otettu lähtökohdaksi kustannusten pysymisen samalla tasolla kuin projektin aikana.

Toisena kohtana KT nosti esiin tietojensaantioikeuksiin liittyvän kysymyksen. Tietojensaantioikeudet syytä rajata siten, että Mela saa käyttää vain julkisia tietoja sekä normaalin toimeenpanon yhteydessä syntyviä tietoja. Mela ei saisi siis jatkossa alkaa tekemään esimerkiksi erillisiä kyselyjä ym.

Esitys sallisi suoraan lain nojalla sen, että Maatalousyrittäjien eläkelaitos voisi maatalousyrittäjien varhaisen tuen palvelujen järjestämiseksi säännöksen mukaisesti käsitellä sellaisia henkilötietoja, jotka se on alun perin kerännyt muuta tarkoitusta varten, jos se on henkilötietolain/ yksityisyyden suojan kannalta sallittua. Lakimuutos on siinä määrin kannatettava, mutta kaipa täsmennystä.

Kolmantena kritiikin kohteena KT kiinnitti huomiota siihen, että sidosryhmäverkoston ylläpito on hankalasti nähtävissä varsinaiseksi tyhy-toiminnaksi. Maatalousyrittäjien eläkelaitos koordinoi valtakunnallista sidosryhmäverkostoa, joka toteuttaa varhaisen välittämisen toimintaa, ja projektityöntekijöiden vastuulla on maakunnallinen sidosryhmäyhteistyö. Sidosryhmäkumppanit toimivat työssään varhaisen välittämisen mallin



Knuuti

23.9.2024

229/04.01.00/2024

mukaisesti ja verkoston koordinoijina projektityöntekijät tukevat tätä toimintaa esimerkiksi kouluttamalla ja perehdyttämällä verkoston jäseniä havaitsemaan maatalousyrittäjän haastavan tilanteen, ottamalla sen puheeksi ja ohjaamalla avun piiriin. Ehdotuksen mukaan maatalousyrittäjien varhaisen tuen palveluihin sisältyisi myös maatalousyrittäjien varhaisen tuen toimintamallin ja varhaisen tuen toimintamallia toteuttavan sidosryhmäverkoston ylläpitäminen ja kehittäminen.

KUNTA- JA HYVINVOINTIALUEYÖNANTAJAT KT

Johtava eläkeasiantuntija

Juha Knuuti